

Slovenske banke boljše od nemških

Delo, 25. februarja

Odlični članek Mije Repovž je predstavil ugotovitve ekonomista Velimirja Boleta iz Ekonomskega inštituta pravne fakultete, ki je opozoril na razlike v izkazih Evropske centralne banke (ECB) in Banke Slovenije (BS) v prvih devetih mesecih lanskega leta pri treh najpomembnejših slovenskih sistemskih bankah (NLB, NKBM in Abanke). ECB je ugotovila 600 milijonov evrov dobička pred davkom, BS pa po ocenah Repovževe okoli 200 milijonov evrov ali trikrat manj. BS je na vprašanje, od kod razlika odgovorila, da je razlika nastala zato, ker je ECB upoštevala konsolidacijo na ravni lastnika NKBM, poštnege predala Biser Bidco v Luksemburgu (v lasti sklada Apollo in Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) v višini 437,8 milijona evrov, dobiček v Sloveniji je bil 'zgolj 55 milijonov evrov'. Repovževa sprašuje od kod ta razlika, vendar je BS ne pojasni.

Naj nemočni BS in javnosti razložimo, od kod razlika. NKBM je konec leta 2015 izkazovala 623 milijonov evrov celotnega kapitala, država jo je prodala Apollu in EBRD za 250 milijonov evrov. Iz tega izvira 373 milijonov dobička Biser Bidco. Nova lastnika sta si takoj po prevzemu izplačala 16,7 milijona evrov dividend, na katere sta kot nerezidenta plačala 15 odstotkov davka, ostalih 14,2 milijona evrov pa prenesla na Biser Bidco, kjer je končalo tudi 55 milijonov evrov dobička NKBM iz prvih devetih mesecev leta 2016. Na celotno vsoto 442,2 milijona evrov je lastnik plačal 1 odstotek davka, saj zato je bila v davčni oazi Luksemburg predalčna firma ustanovljena (v Sloveniji bi moral plačati 17 odstotkov). Tako dobimo 437,8 milijona evrov dobička. Za 442,2 milijona evrov so bili prikrajšani naši davkoplačevalci in povečan javni dolg. Sedaj je ta številka že precej višja in bo rastla tudi naprej s tekočimi dobički NKBM. Enako se bo zgodilo z NLB in Abanko, v kateri je tudi Celjska banka. Slovenija bo ostala brez bančne hrbtenice in to je celo plačala z 1,5 milijarde evrov previsoko dokapitalizacijo teh bank, kot je pred meseci pokazal Veljko Bole.

Pri 'sanaciji bank' to niso edine izgube za Slovenijo in njene državljane. Janševa vlada je decembra 2012 spremenila 43. člen zakona o bančništvu: »Za delnice banke ne velja pravilo iz zakona o gospodarskih družbah, da se morajo glasiti najmanj na 1 evro ali njegov večkratnik«. Revidirana knjigovodska vrednost delnice NKBM je bila takrat 5,37 evra, število delnic pa 39 milijonov. Spremembo je udeležila vlada Alenke Bratušek, ki je marca 2013 državne obveznice spremenila v delnice banke po ceni 1 evro ter aprila na zahtevo Evropske komisije še 2,4 milijona evrov obresti nanje po ceni 1,3 centa. Na ta način si je država pridobila 285 milijonov delnic NKBM. Cena delnice je padla na 0,5 evra. Tako je razvrednotila lastnino vlagateljem, ki so delnice plačali po 27 evrov, in jim s pridobljeno 94-odstotno večino prepovedala dokapitalizacijo banke.

'Pretirano slabo ocenjevanje bank' ni samo 'pretirano znižalo oceno vrednosti bank', temveč je bilo namenjeno razlastitvi tedanjih zasebnih solastnikov, večinoma slovenskih državljanov. Banka Slovenije je v dogovoru z Evropsko komisijo in ECB konec septembra pretirano visokih 740 milijonov evrov oslabitve pred izbrisom delnic NKBM povečala za dodatnih 457 milijonov evrov, skupaj na 1197 milijonov evrov ali 80 odstotkov vseh kreditov podjetjem. 392 milijonov evrov teh oslabitev je izginilo ob dokapitalizaciji in friziranju bilance v prvih mesecih leta 2014; v NKBM jih je ostalo samo 805 milijonov evrov. Iz teh sedaj zasebna NKBM (tako kot druge podržavljene banke) ustvarja dodatne dobičke.

Nacionalni preiskovalni urad (NPU) preiskuje ta kriminalna dejanja ponarejanja listin, prekoračenja pooblastil in odtujitve (kraje) premoženja četrtini slovenskega prebivalstva. Preiskave proti vodstvu BS (zlasti guvernerja Boštjana Jazbeca in viceguvernerko Stanislavo Zadavec Capriolo, predsednike zadnjih treh vlad (Janez Janša, Alenka Bratušek, Miroslav Cerar ml.), njihovim ministrom za finance in odgovornim državnim sekretarjem bi moralo razširiti na odgovorne predstavnike Evropske komisije (ti so zlasti Jose Manuel Barroso, Joaquin Almunia, Franck Dupont) in ECB (Mario Draghi idr.). Upamo, da bosta NPU in državno tožilstvo (kljub nasprotovanju osumljenih) sodišču kmalu predlagala dokumentacijo za njihovo obravnavo. Če se to ne bo zgodilo, jih bo ljudstvo pri naslednjem uporu linčalo.

Dr. Peter Glavič

Civilna iniciativa »Izbrisani mali delničarji NKBM«